

RAZSVETLJENSTVO / PREPOROD (na Slovenskem) -> 1768 Pohlin – 1830 K. Čbelca	
<ul style="list-style-type: none"> - Vpliv: MARIJA TEREZIJA & JOŽEF II., nem. = uradni jezik, Ilirske province -> razvoj nacionalne zavesti, ideja naroda! - POHLIN: Kranjska gramatika; Pisanice od lepih umetnosti ??? - Jurij JAPELJ: 1. katoliški prevod Biblije <p>Prerodni krožki: POHLINOV, JAPLJEV, ZOISOV (znanstvena slovnica, slovar, časopis, dramske/pesniške stvaritve,...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. faza sl. <u>posvetne književnosti</u> - zač. sl. GLEDALIŠČA - CILJA: preroditi sl. jezik, ustvariti sl. posvetno knjiž. - Anton T. LINHART: (1756 – 1795) najprej v nem. -> sl. ; študiral na Dunaju, (šolski nadzornik), SHAKESPEAR, # Miss Jenny Love (meščanska tragedija), Blumen aus Krain (zbirka pesmi), Županova Micka (priredba komedije: Podoželski mlin), Ta veseli dan / Matiček se ženi (Baumarchais: Figarova svadba) - Valentin VODNIK: (1758 – 1819) (franciškanski duhovnik, profesor), 1. zapisovalec ljud. slovstva, # Lublanske novice, Velika & Mala Pratika, Pismenost in gramatika za prve šole (1. sl. slovnica v sl.), Kuharske bukve, babiške bukve. 	<p>* A. T. Linhart: TA VESELI DAN / MATIČEK SE ŽENI</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 ♥ zgodbe: Matiček + Nežka; baron Naletel + baronica Rozala; Žužek + Marija Smrekarica; Jerca + Tonček - ideja: preprosti ljudje: pošteni, pametni,... važne sposobnosti ne poreklo -> pamet, iznajdljivost, pogum, samozavest, sreča, narodoljubnost. - jezik kmečko – graščinskega okolja - dog. kraj: grad na Gorenjskem - Vrste komike: situacijska (skrivanje Tončka), značajska (baron), besedna (-). -> Matičkovo & Nežkino prebivališče > baronov namen > advokat Zmešnjava: Matiček mora vzeti Smrekarico > Tonček zaljubljen v baronico > Baron, Nežka, Tonček + Žužek v sobi > zabava > Tončka preoblečejo, ga skrijejo – pobegne pred baronom > razkrinkanje barona. <p>*Valentin Vodnik: PESMA NA MOJE ROJAKE</p> <ul style="list-style-type: none"> - nagovarja rojake, optimističen pogled na človeka 1. kitica: Sl. imajo naravna bogastva 2. kitica: so pametni, močni, sreča pride s pridnostjo 3. kitica: stvarnica = usoda; vse imajo na voljo, leni ne smejo biti - ritem ALPSKE POSKOČNICE! - preprosta, poučna, zabavna - Slog: vzklik, okrasni pridevki, naštevanje, poosebitev, metafora. - DRAMILO = budnica, želi predramiti, spodbuditi svoje rojake!